

Newsletter

**Brexit a colné povinnosti
Čo sa stane po 1.1.2021?**

Aktualizácia ku dňu 30.12.2020

Deň **31. december 2020** sa nezadržateľne blíži., Jeho uplynutím skončí tzv. prechodné obdobie a Spojené kráľovstvo definitívne, aj de facto vystúpi z Európskej únie. Spojené kráľovstvo totiž už de iure z Európskej únie vystúpilo a to k dátumu 1. 2. 2020, avšak počas prechodného obdobia zostalo súčasťou spoločného trhu a colného územia Európskej únie.

Veľká Británia (Spojené kráľovstvo bez Severného Írska, ktoré bude mať špecifický status) bude teda od tohto dátumu považovaná za tretí štát a za samostatné colné a daňové územie. Na tejto skutočnosti nezmení nič ani uzavretie Dohody o voľnom obchode, keďže jej uzavretie nebude mať žiadny vplyv na samotné colnoprávne povinnosti spojené s vývozom, tranzitom a dovozom tovaru a už vôbec nie na daňové režimy.

Pre hospodárske subjekty z Európskej únie (a tým aj zo Slovenskej republiky) obchodujúce s hospodárskymi subjektami vo Veľkej Británii, v zmysle obchodovania spojeného s tokom tovaru, to bude znamenať významnú zmenu, keďže sa budú pri týchto obchodoch uplatňovať colné formalities ako pri obchode s tretími krajinami, vrátane predkladania colných vyhlásení, colných a všetkých súvisiacich kontrol.

Inak povedané, vo Veľkej Británii bude, na rozdiel od doterajšieho jednoduchého postupu pri tzv. intrakomunitárnom dodaní a nadobudnutí tovaru, potrebné už pri vstupe na colné územie Veľkej Británie mať podané colné vyhlásenia a zásielka musí byť vopred zaznamenaná v systémoch finančnej správy Veľkej Británie, aby bolo možné vykonať analýzu rizík a prípadne vyčleniť zásielku na colnú kontrolu. To isté platí o tovare dodávanom z Veľkej Británie do Európskej únie, avšak v opačnom smere.

Je potrebné zdôrazniť **tri skutočnosti, ktoré čiastočne zmierňujú colnoprávne a daňovoprávne dopady Brexitu, a ktoré budú aktuálne práve na začiatku „de facto“ Brexitu (od 1. 1. 2021):**

1. Môžeme takmer s istotou povedať, že od 1. 1. 2021 sa **bude uplatňovať Dohoda o voľnom obchode.** Dňa 24. 12. 2020 bola neformálne uzavretá Dohoda o obchode a spolupráci medzi Európskou úniou a Spojeným kráľovstvom (ďalej len „Dohoda o voľnom obchode“), ktorá začne platiť od 01.01.2021 a to aj bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho parlamentu, ktorý ju bude schvaľovať až dodatočne v januári 2021; dňa 28.12.2020 členské štáty na úrovni veľvyslancov 27 členských štátov Európskej únie jednohlasne túto dohodu schválili. Do 29.12.2020 dohodu formálne potvrdili jednotlivé členské štáty a 30.12.2020 ju schválil britský parlament.

Text Dohody o voľnom obchode je dostupný na nasledovnom linku:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/948104/EU-UK Trade and Cooperation Agreement 24.12.2020.pdf

Z colnoprávneho hľadiska má v Dohode o voľnom obchode najväčší význam ustanovenie o zákaze zavedenia ciel medzi zmluvnými stranami na tovar s pôvodom v jednej zo zmluvných strán a zákaze zavedenia iných zákazov a obmedzení na tovar, ako tých, ktoré umožňuje článok XI dohody GATT 1994.

Vďaka uzavretiu Dohody o voľnom obchode bude obchod medzi Európskou úniou a Spojeným kráľovstvom pokračovať bez uplatňovania ciel aj po 01.01.2021, keď Spojené kráľovstvo opustí jednotný trh Európskej únie, avšak podnikatelia sa musia pripraviť na to, že ak budú chcieť uplatniť nulovú sadzbu cla po 01.01.2021, jednak budú musieť preukázať pôvod tovaru v jednej zo zmluvných strán (VB alebo EÚ), jednak sa budú pri dovoze, vývoze a tranzite uplatňovať colné

formality, colný dohľad, vrátane colných kontrol, resp. kontrol po prepustení tovaru do navrhovaného colného režimu.

2. Aj ak by nebola uzatvorená Dohoda o voľnom obchode, Spojené kráľovstvo by neodchádzalo z Európskej únie úplne bez dohody. Dňa 30. marca 2019 nadobudla platnosť **Dohoda o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (ďalej len „Dohoda o vystúpení“)**, ktorá okrem iných dôležitých „prechodných“ právnych vzťahov rieši z colnoprávneho a daňovoprávneho pohľadu v tretej časti, II. a III. Hlave **prebiehajúce colné postupy a záležitosti týkajúce sa DPH a spotrebných daní** (napr. tovar nachádzajúci sa k dátumu Brexitu (k 1. 1. 2021) v osobitných colných režimoch, alebo v daňových transakciách s cezhraničným prvkom (napr. call of stock)).

Text Dohody o vystúpení je dostupný na nasledovnom linku:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?qid=1580206007232&uri=CELEX%3A12019W/TXT%2802%29>

3. Spojené kráľovstvo zaviedlo autonómne na svojom colnom území zľahčený režim vybavovania dovozov s 3 fázami vzhľadom na potrebu dobudovania „colných kapacít“ ako sú elektronické systémy sledovania zásielok, alebo hraničné kontrolné body od 1. 1. 2021 do 30. 6. 2021.

3.1. Prvá fáza od 1. januára 2021:

- pri dovoze do Veľkej Británie z Európskej únie sa zavádza odklad colných povinností pri štandardnom tovare (od textilu až po elektroniku), pričom dovozcovia iba vo svojich záznamoch uchovávajú údaje potrebné pre podanie dodatočných colných vyhlásení a zaplatenie ciel (do 6 mesiacov od dovozu),
- prvých 6 mesiacov sa nepodávajú „Safety an Security declarations“,
- pri kontrolovanom tovare a tovare podliehajúcim spotrebným daniam sa aj od 1. januára 2021 podávajú štandardné colné vyhlásenia, pričom fyzické kontroly sa vykonávajú iba pri rizikových živých zvieratách a rastlinách a to v mieste ich destinácie,
- pri vývoze z Veľkej Británie bude platiť už od 1. januára 2021 štandardný postup.

3.2. Druhá fáza od 1. apríla 2021:

- pri dovoze všetkých živočíšnych a rastlinných produktov sa budú vyžadovať pred vstupné „Safety and Security declarations“ a zdravotná dokumentácia; kontroly tohto tovaru sa budú vykonávať vo vnútrozemí.

3.3. Tretia fáza od 1. júla 2021:

- podávanie štandardných colných vyhlásení na všetok dovážaný tovar s tým, že kontroly sa budú vykonávať na hraničných kontrolných bodoch.

Bez ohľadu na vyššie uvedené prechodné uľahčenia, týkajúce sa najmä dovozu tovaru do Veľkej Británie, je skutočne najvyšší čas sa vážne zaoberať colnoprávnymi a daňovoprávnymi dopadmi Brexitu na obchodovanie s tovarom súvisiace s Veľkou Britániou. Hlavným colnoprávnym dôsledkom **vystúpenia Veľkej Británie z Európskej únie je, že sa pohyb tovaru, ktorý vstupuje do Európskej únie z Veľkej Británie, bude od dátumu vystúpenia považovať za dovoz. Pohyb tovaru, ktorý opúšťa Európsku úniu do Veľkej Británie, sa bude považovať za vývoz. Pri opačnom smerovaní tovaru to platí vice versa.**

Z uvedeného vyplývajú rôzne povinnosti a zmeny pre predávajúcich, kupujúcich, špeditérov, dopravcov, colných zástupcov, ručiteľov, operátorov pravidelnej lodnej prepravy, eurotunelu, pre prístavy a dotknuté

colné, resp. finančné správy. Je preto náročné zhrnúť zmeny povinností jednotlivých článkov dodávateľského reťazca do jedného dokumentu, navyše, ak máme zohľadniť aj oba smery obchodu (EÚ → VB, VB → EÚ) a takisto zohľadniť skutočnosť, že tovar pri oboch smeroch obchodu môže vstupovať, resp. vystupovať na a z colného územia Európskej únie cez rôzne členské štáty Európskej únie, ktoré majú vlastné colné systémy a smart systémy na manažovanie vstupov a výstupov tovaru. Napriek tomu sa pokúsime o niekoľko všeobecných odporúčaní, ktoré sme v súvislosti s Brexitom identifikovali. Ide o nasledovné odporúčania:

1. Prehodnot'te dodacie podmienky s obchodným partnerom.

Ako už bolo uvedené, na oboch stranách obchodu (EÚ, VB) v oboch smeroch pribudnú colné povinnosti. Na vybavenie colných formalít musíte splniť jednak potrebné predpoklady podľa colnej legislatívy (sídlo, alebo stálu prevádzkareň), jednak ide o odbornú činnosť, na ktorú je potrebné mať potrebnú kvalifikáciu. Osobitne upozorňujeme na dodacie doložky EXW a DDP dohodnuté medzi obchodnými partnermi, ktoré pravdepodobne hladko fungovali v čase spoločného trhu a tzv. intrakomunitárnych dodaní, avšak po vystúpení Spojeného kráľovstva z Európskej únie sú úplne nevhodné, ak nemáte sídlo alebo stálu prevádzkareň a potrebné registrácie v krajine dodania tovaru, resp. odoslania.

2. Vyjasnite si vaše colnoprávne a daňovoprávne postavenie v krajine dovozu, resp. vývozu, zabezpečte si registráciu EORI, spolupracujte s colným zástupcom.

Po prehodnotení dodacích podmienok a prípadných rokovaniach s obchodným partnerom si následne podľa dohodnutých podmienok vyjasnite svoje colnoprávne postavenie v krajine odoslania a dodania. Ak budete napr. zodpovední za vybavenie colných formalít vo Veľkej Británii alebo budete akokoľvek komunikovať s finančnou správou Veľkej Británie je potrebné sa registrovať na EORI vo Veľkej Británii. Jedinečné číslo EORI, ktoré máte pridelené v Európskej únii totiž nebude platiť po Brexite vo Veľkej Británii, kde zavádzajú vlastné jedinečné čísla EORI. Ak budete zodpovedať za colné konanie v krajine dodania a súčasne nespĺňate v krajine dodania podmienky pre postavenie deklaranta, budete musieť uzavrieť zmluvu s colným zástupcom pre nepriame zastúpenie, aby na váš účet vystupoval nepriamy zástupca ako deklarant. Takisto je potrebné zvážiť registráciu pre DPH v krajine dodania a uľahčenia platby DPH.

3. Preverte platnosť doteraz vydaných colných povolení a potrebu vydania nových colných povolení.

Ak ste držiteľom colného povolenia v Európskej únii podľa európskej colnej legislatívy a toto povolenie napríklad pokrýva určité operácie vo Veľkej Británii, je potrebné si uvedomiť, že tieto operácie už nebudú môcť byť pokryté povolením colného režimu v Európskej únii, pretože tieto operácie sa budú vykonávať už na území tretieho štátu. Na povolenia takéhoto charakteru je preto potrebné podať žiadosť o ich zmenu v členskom štáte vydania. Na druhej strane, colné povolenia vydané pred Brexitom podľa európskej colnej legislatívy vo Veľkej Británii prestávajú platiť po 1. 1. 2021 (napr. povolenia zjednodušených postupov). Tým nie sú dotknuté ustanovenia Dohody o vystúpení o tovare prepustenom na základe takýchto colných povolení (čl. 49).

Ak sa určité spracovateľské operácie pred Brexitom vykonávali na druhej strane Lamanšského prielivu v rámci spoločného trhu a jednotného colného územia, od 1. 1. 2021 už budete na vykonávanie týchto operácií potrebovať vydať colné povolenie a zmení sa aj daňový režim.

4. Analyzujte dopady Brexitu na uplatňovanie preferencií.

Vzhľadom na zákaz zavedenia akéhokoľvek cla na tovar pochádzajúci z jednej zo zmluvných strán v zmysle Dohody o voľnom obchode, bude sa pri obchodovaní medzi Európskou Úniou

a Spojeným kráľovstvom žiadať na dovážaný tovar uplatnenie preferencie (0% sadzba cla) v colnom konaní a bude potrebné preukazovať pôvod (EÚ alebo VB) ustanoveným spôsobom.

Je potrebné rozlišovať pôvod tovaru od statusu tovaru. To, že určitý tovar dovozený z tretieho štátu je prepustený do voľného obehu vo Veľkej Británii alebo v Európskej únii, neznamená, že tam má aj pôvod.

Dohoda o voľnom obchode obsahuje vlastné pravidlá určovania preferenčného pôvodu, vrátane možnosti kumulácie pôvodu, tolerančnej klauzuly a neutrálnych elementov.

5. Pri obchodovaní s Veľkou Britániou sa budú uplatňovať zákazy a obmedzenia ako s akoukoľvek inou treťou krajinou

Zákazy a obmedzenia zavedené legislatívou Európskej únie sa po Brexite budú uplatňovať aj na tovar prichádzajúci z Veľkej Británie a naopak. Veľká Británie si zavádza vlastné autonómne zákazy a obmedzenia v súlade s článkom XI GATT 1994, preto je potrebné si pri obchodovaní existenciu týchto opatrení preveriť (napr. u colného zástupcu vo Veľkej Británii).

6. Zväzte požiadanie o zjednodušené postupy a status AEO alebo o vydanie BTI, BOI

Jedným z negatívnych dopadov Brexitu bude aj zdržiavanie zásielok kvôli vybavovaniu colných formalít, či už na hraničných alebo na vnútrozemských colných úradoch. Zdržaniam na colných úradoch sa dá vyhnúť práve využitím širokej škály zjednodušených colných postupov pri dovoze, vývoze, ale aj pri tranzite tovaru. Britská vláda vydala manuál UK Border Operating Model (https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/925140/BordersOpModel.pdf), v ktorom sa výslovne odporúča požiadať o všetky dostupné colné uľahčenia a zjednodušenia v záujme zabezpečenia plynulosti prepravy tovaru.

Rovnaké odporúčania sú na strane jednotlivých členských štátov Európskej únie, pričom na oboch stranách sa z tohto pohľadu za najvýznamnejší považuje štatút Schváleného hospodárskeho subjektu (AEO), ktorý je predpokladom pre získanie najširšieho rozsahu rôznych colných zjednodušení v zrýchlenom režime. Zjednodušenými postupmi sa vykonávanie colných formalít presúva na samotné hospodárske subjekty, resp. na colných zástupcov a takisto sa zjednodušuje predkladanie tovaru tak, aby nemusel byť predkladaný v colnom priestore colných úradov, ale hospodársky subjekt tovar predkladá oznámením colnému úradu, tak že sa tovar nachádza v súkromných priestoroch hospodárskeho subjektu.

Colné konanie môže do značnej miery zjednodušiť aj požiadanie o záväznú informáciu o nomenklatúrnom zatriedení tovaru alebo o pôvode tovaru, kedy colníci držiteľovi takejto záväznej informácie (BTI, BOI) pri kontrole nebudú spochybňovať zatriedenie tovaru alebo pôvod tovaru, ktoré bývajú popri colnej hodnote tovaru najčastejšími dôvodmi colných kontrol a následných dovymeraní cla a DPH.

7. Pri dovoze tovaru do Európskej únie sa treba pripraviť na platbu dovoznej DPH

Ako už bolo uvedené, tovar prichádzajúci z Veľkej Británie po 1. 1. 2021 bude považovaný za tovar podliehajúci colnému dohľadu a ak má byť tento tovar prepustený do colného režimu voľný obeh v Európskej únii, bude podliehať aj zaplateniu DPH a prípadným zákazom a obmedzeniam. Za najvýznamnejšiu zmenu pri obchodovaní s tovarom z Veľkej Británie považujeme práve povinnosť zaplatenia dovoznej DPH, ktorá sa v mnohých členských štátoch Európskej únie vrátane Slovenskej republiky musí reálne zaplatiť v lehote splatnosti cla (10 dní) colným orgánom. Táto skutočnosť bude mať nepochybne významný vplyv na cash flow spoločností dovážajúcich takýto tovar, keďže do dátumu Brexitu sa DPH pri nadobudnutí tovaru z iného členského štátu (Veľkej Británie) riešila cez reverse charge.

8. Preverte si ďalšie povinnosti a podmienky v závislosti od toku tovaru

Je potrebné v prvom rade zdôrazniť, že na oboch stranách Lamanšského prielivu sa budujú tzv. smart systémy, ktoré budú využívať na jednej strane geografické špecifiká pri preprave tovaru medzi Veľkou Britániou a Európskou úniou a na druhej strane budú odbúravať zdržania na hraničných priechodoch účelným využívaním elektronických systémov na registráciu zásielok a účelné využívanie analýzy rizík colnými orgánmi. Jednotlivé prístavy na európskom kontinente pritom spadajú pod správu rôznych členských štátov a ich colných a finančných správ, preto je potrebné byť pripravený na to, že ak sa váš tovar prepravuje cez prístav vo Francúzsku, budete komunikovať s inými systémami ako v prípade, ak sa váš tovar prepravuje cez prístav v Nemeckej spolkovej republike. Je potrebné sa preto informovať na colné formality a na špecifické lokálne povinnosti na webových portáloch colných a finančných správ jednotlivých členských štátov

Osobitne chceme upozorniť na špeciálny status Severného Írska, ktoré z pohľadu Európskej únie bude považované za súčasť colného územia Európskej únie. Pri preprave tovaru do Severného Írska, resp. Írska sa teda odporúča využiť priamu pravidelnú námornú dopravu, bez využitia prepraveného úseku vo Veľkej Británii a teda bez nutnosti použitia tranzitného colného režimu a preukazovania statusu tovaru v Európskej únii.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že Brexit prinesie významné zmeny pri obchodovaní s Veľkou Britániou, preto by si každá spoločnosť, ktorá nakupuje alebo predáva tovar s akýmkoľvek vzťahom k Veľkej Británii mala splniť svoju minimálnu povinnosť obozretného podnikateľa a vykonať základnú analýzu so zameraním na dopad Brexitu na jeho obchodovanie.

Bratislava, 30. 12. 2020

Vydala

Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o.

Hlavná 31, 917 01 Trnava

Slovenská Republika

Zodpovedný za obsah

JUDr. Maroš Prosman

Všetky informácie nájdete aj na www.prosman-pavlovic.sk